

Het is even wennen: havendagen ver in de binnenlanden. In Almelo zijn ze al drie jaar een groot succes. Zelfs de watergeuzen uit het Zuid-Hollandse Brielle komen langs.

Twents waterevenement is meer dan provinciaals feestje

Quirijn Visscher

Sommige provinciesteden willen miljoenen uitgeven aan een prestigieuze plezierhaven in de binnenstad. Denk maar aan Arnhem met zijn sierhaven die er niet komt. In Almelo ligt 'ie er gewoon. Al jarenlang. Waar in vervlogen tijden vrachtschepen aanmeerden voor de textiel- en veevoerfabrieken, dobberen nu recreatieschepen in een jachthaven en een stukje Overijssels kanaal. Van 27 tot 30 juli is die locatie het toneel van de vierde Almelse Havendagen.

Ook al ligt Almelo niet aan grote rivieren, meren of zeeën, je kunt er toch makkelijk per boot komen. "Veel mensen weten niet dat we over water zo goed bereikbaar zijn", zegt Marc Bout van stichting Almelse Havendagen. Ook veel Almeloërs zijn onbekend met al het water in hun industriestad. Je kunt er komen via een zijtak van het Twentekanaal en vanuit Drenthe via Coevorden. Vooral de binnenscheepvaart maakt hiervan veel gebruik, maar ook de recreanten weten Twente en Drenthe steeds beter te vinden. Alleen Almelo al telt drie jachthavens.

De Almelse Havendagen zijn geen kleinschalig provinciaal feestje. Op de drie vorige edities kwamen tussen de 75.000 en 125.000 bezoekers af. Het initiatief komt voort uit de Almelse Vlootdagen, een kleinschaliger havenevenement met oude boten. Een verbrede opzet maakte de havendagen vanaf 2008 populairder. Natuurlijk laten veel historische verenigingen hun oude scheepstypes graag

De jachthaven in Almelo. Waterplezier en -sport staan tegenwoordig centraal in deze stad.

Halverwege de negentiende eeuw kwam de stad aan groter vaarwater te liggen door nieuwe kanaalverbindingen

zien. De centrumhaven stroomt vol met ruim vierhonderd historische boten. Maar de havendagen zijn meer dan dat. Ze gaan ook over de relatie tussen stad en water.

Almelo ligt van oudsher aan de kleine Almelse Aa. Halverwege de negentiende eeuw kwam de plaats aan groter vaarwater te liggen dankzij nieuwe kanaalverbindingen met Coevorden en de Duitse stad Nordhorn. Tachtig jaar geleden werd Almelo aangesloten op het Twentekanaal, een nieuwe vaarweg die bij Zutphen uitmondt in de IJssel.

Het Twentekanaal betekent voor schippers wat de snelweg A1 betekent voor truckers: een snelle verbinding met het westen. Het hart van Almelo bestond toen nog uit een rij fabrieken, zoals in Twentse steden normaal was. Daar lag een zwaaiom

voor de vrachtvaart.

Door de opkomst van de goederentrein en de vrachtwagen ging het bergafwaarts met de boten in hartje Almelo. Ver buiten de stad werden moderne industriehavens gegraven. De zwaaiom in het centrum werd een probleemzone. De watervlakte werd steeds minder gebruikt. Verval trad in: de beschoeiing verzakte. Na jaren politieke touwtrekkerij over wel of geen kanaaldemping werd tot een gedeeltelijke droogmakerij besloten in 1953. Een halve eeuw later is het politieke denken gekanteld: Almelo krijgt weer havens en zelfs een strandje.

Tegenwoordig staan waterplezier en -sport centraal in Almelo. Bezoekers aan de havendagen kunnen varend erfgoed bekijken tot aan historische buitenboordmotoren toe. Opvallend is de komst van een replica-schip uit het Zuid-Hollandse vestingstadje Brielle. Deze boot uit 1979, De Prince Admiraal, is bezit van de Briellese 1-aprilvereniging. In Almelo zullen de leden de historische Slag om Brielle uit 1572 tussen de watergeuzen en de Spanjaarden nabootsen. Met kanongebulder bestormen Lumey en Bloys van Tresslong de kades.

Ook uit andere regio's is aandacht voor het Twentse waterevenement. Zo geven de replicascheepsbouwers van de Bataviawerf uit Lelystad de-

monstraties. Ook de Koninklijke Marine treedt op met een tweedaagse roadshow. Uit Friesland komen raceboten op zonne-energie van het Private Solar Energy Team. Verder vindt op het Overijsselse kanaal verderop zaterdag het Nederlands Kampioenschap jetskiën plaats.

Is het havengebied van Almelo dan zo fraai? Op een willekeurige doorde-weekse dag is het druk in de jachthaven. De havenmeester werkt vanuit een vakwerkgebouwtje. Maar het haven terrein achter het centraal station is een gebied met fabrieken, groothandels, nieuwe appartementenflats en kantoren. Die wirwar toont dat Almelo nog lang niet gereed is met de gedroomde havenwijk Waterrijk, inclusief recreatiestrand. Toch belooft het plaatje er fraaier uit te gaan zien als de haven is omgetoverd tot feestterrein met havenpromenades en tribunes.

Inmiddels broedt het gemeentebestuur op plannen om de gedempte zwaaiom toch weer in hartje Almelo terug te brengen. Het gemeentebestuur ziet in de Almelse Havendagen een beeldbepalend evenement. Marc Bout van de organiserende stichting voorziet groei voor dit evenement. "Als Waterrijk klaar is, hebben we meer meters kaderuimte", zegt hij. "We zouden op het strand iets groots kunnen doen, bijvoorbeeld met hovercrafts."

FOTO'S STICHTING ALMELOSE HAVENDAGEN

Almelse Havendagen 2011

De (gratis) Almelse Havendagen zijn van woensdag 27 tot en met zaterdag 30 juli. Er is elke middag en avond iets te doen bij de centrumjachthaven. De spectaculairste onderdelen zijn de optredens van de Koninklijke Marine (vrijdag en zaterdag), de nabootsing van de Slag om Brielle (zaterdag, driemaal) en het Nederlands Kampioenschap Jetski (via pendel te bereiken). Elke

dag geven duikers, brandweerlieden en medewerkers van de Bataviawerf demonstraties. In de jachthaven liggen historische scheepstypes. Meer informatie: www.almelohavendagen.nl De centrumhaven van Almelo is uitstekend per trein bereikbaar. Het NS-station ligt op drie minuten loopafstand. Wie per schip komt, heeft pech: de haven is vol.